

**Міністерство освіти і науки України**  
**Київський національний торговельно-економічний університет**  
**Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ**

**Факультет економіки та управління**  
**Кафедра маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Менеджмент**

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки  
студентів  
освітнього ступеня

бакалавр

молодший бакалавр, бакалавр  
чи магістр

року набору

2018

галузі знань

29 Міжнародні відносини

шифр і назва галузі знань

спеціальності

292 Міжнародні економічні відносини

шифр і найменування спеціальності

освітня програма /  
спеціалізація

Міжнародний бізнес

назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

обов'язкова

обов'язкова чи вибіркова

**Харків, 2018 рік**

## 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма обов'язкової навчальної дисципліни «Менеджмент» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини.

**Метою** викладання навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних компетентностей у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями з урахуванням галузевої специфіки та особливостей організації праці в системі міжнародних відносин, підготовка менеджера-управителя, який буде спроможним забезпечити високий рівень ефективності системи оперативного управління в системі міжнародних відносин.

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є теоретичні засади управлінської діяльності (закони, закономірності, принципи, категорії, механізми, моделі тощо); практика управління організаціями (підприємствами, корпораціями, господарськими товариствами тощо); проектування систем менеджменту (формування взаємопов'язаних і взаємодіючих управлінських важелів, які забезпечують управлінський вплив керуючої системи організації на керовану).

**Міждисциплінарні зв'язки** вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях навчальних дисциплін «Макроекономіка», «Теорія міжнародних відносин» та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як «Міжнародна система вирішення торговельно-економічних спорів».

**Мова викладання** – українська.

## 2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

### **загальних компетентностей:**

ЗК 1. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 2. Здатність продукувати нові ідеї, системно мислити, проявляти креативність, гнучкість, уміння управляти часом.

ЗК 7. Уміння бути критичним та самокритичним до розуміння чинників, які справляють позитивний чи негативний вплив на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності та мультикультурності та поваги до них.

ЗК 8. Здатність мотивувати та розробляти ефективну систему організації праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ЗК 9. Здатність до ініціювання розробки проектів, мотивації людей, відповідальності, навичок безпекової діяльності; рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК 10. Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

ЗК 11. Спроможність формалізувати та розв'язувати проблеми, приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі взаємоузгодження суспільних, колективних та індивідуальних інтересів.

ЗК 12. Здатність реагувати на зміни в міжнародному бізнес-середовищі та адаптуватись до них на основі використання новітніх підходів до ведення міжнародного бізнесу; адекватно оцінювати і прогнозувати економічні та соціальні явища, системність у прийнятті обґрунтованих рішень.

### **фахових компетентностей:**

ФК 4. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і макрорівнях та налагоджувати комунікації між ними.

ФК 12. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК 13. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

### **програмних результатів навчання:**

ПРН 1. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН 2. Мислити креативно та критично, володіти навичками самоаналізу, самоменеджменту, самовдосконалення, тайм-менеджменту, критично оцінювати наслідки продукованих ідей.

ПРН 3. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження, аналізу та синтезу, структурно-системного аналізу, систематизувати набуті знання, робити узагальнення і висновки на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу та ресурсів.

ПРН 5. Демонструвати навички письмової та усної комунікації державною та іноземними мовами, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН 6. Розробляти та реалізовувати міжнародні проекти, працювати в проектних групах, мотивувати людей і рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально та свідомо, відстоювати національні інтереси з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН 7. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН 8. Досліджувати та ідентифікувати функціональні області та їх взаємозв'язки, налагоджувати комунікації між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня.

ПРН 11. Спроможність здійснювати діяльність у багатонаціональному середовищі з урахуванням культурологічних особливостей представників бізнес-кіл різних країн; розуміти детермінанти впливу на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності).

ПРН 15. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з урахуванням їх основних форм, зокрема: міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН 20. Формувати додаткові компетентності шляхом самонавчання, участі у тренінгах, сертифікаційних і грантових програмах.

### **3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

#### **Тема 1. Теоретичні основи менеджменту**

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Зміст, предмет, об'єкт і методи науки управління. Характеристика понять «управління» і «менеджмент». Методи дослідження в системі менеджменту з урахуванням національних та міжнародних вимог. Зміст роботи, навички, уміння управлінця-професіонала. Оцінка особистих якостей і ролей менеджера: здатність продукувати нові ідеї, системно мислити, проявляти креативність, гнучкість, уміння управляти часом.

#### **Тема 2. Організація як об'єкт управління**

Організація як елемент системи. Поняття відкритої та закритої системи. Залежність організації від змін в міжнародному бізнес-середовищі та адаптація до них на засадах використання новітніх підходів до ведення міжнародного бізнесу. Рівні управління в організації. Вертикальний та горизонтальний поділ праці в організації. Формальні та неформальні організації. Модель зовнішнього і внутрішнього середовища організації, яка орієнтована на дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

#### **Тема 3. Історія менеджменту і розвиток сучасних теорій**

Виникнення тейлоризму і його сутність. Основні положення фордизму. Адміністративна (класична) школа менеджменту (Файоль, Муні). Сутність і принципи теорії адміністрації. Виникнення «неокласичної» школи. «Хоторнські експерименти» Елтона Мейо. Людський фактор у розвитку менеджменту. Біхевіористичний напрямок у менеджменті. Сучасні теорії управління середовищем міжнародного бізнесу з орієнтацією на вивчення закономірностей функціонування та розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України, міжнародних бізнес-операцій і міжнародної безпеки.

#### **Тема 4. Планування як загальна функція менеджменту**

Планування як загальна функція менеджменту. Завдання планування. Сутність понять «стратегія», «місія», «мета підприємства». Вимоги щодо формулювання цілей. Процес стратегічного планування діяльності організації. Оцінка та аналіз зовнішнього середовища, систематизація інформації про зовнішнє та внутрішнє середовище міжнародного бізнесу з метою оцінювання та пояснення впливу ендогенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві. Стратегічні альтернативи розвитку організації. Аналіз і вибір стратегічних альтернатив розвитку організації. Стратегія стабілізації. Різновидності стратегії зростання. Стратегія виживання. Сутність стратегічного планування діяльності організації.

### **Тема 5. Організування як загальна функція менеджменту**

Організація взаємодії як функція менеджменту. Делегування повноважень. Основні види та принципи професійно-кваліфікаційного розподілу та кооперації управлінської праці. Техніка і форми передачі розпоряджень. Розподіл функцій між менеджером і підлеглими. Організація командної роботи. Подолання опору змінам шляхом навчання впродовж усього життя, дотримування принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнення професійного зростання, забезпечення толерантності та готовності до інноваційних змін. Поняття та види організаційних структур управління. Принципи формування структури управління. Види організаційних структур управління організацією. Бюрократичні структури управління. Адаптивні та матричні структури управління. Принципи формування міжнародних корпоративних структур управління.

### **Тема 6. Контролювання як загальна функція менеджменту**

Сутність і види контролю діяльності. Попередній контроль. Бюджетний контроль та його переваги. Поточний та заключний контроль. Процес контролю. Оцінка і контроль ефективності функціонування моделей економічного розвитку в середовищі міжнародного бізнесу. Організація моніторингу кон'юнктури світових ринків та змін у міжнародному середовищі з метою швидкого реагування та адаптації до них.

### **Тема 7. Мотивування як загальна функція менеджменту**

Система методів управління організацією. Теоретичні основи трудової мотивації. Місце матеріального стимулювання в механізмі мотивації. Формування кадрової HR-стратегії як умова забезпечення соціально-економічної ефективності системи управління персоналом. Розробка ефективною системи мотивації та організації праці під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу. Впровадження в систему мотивації принципів самоаналізу, самоменеджменту, самовдосконалення, тайм-менеджменту, критичного оцінювання наслідків продукованих ідей.

### **Тема 8. Процес прийняття управлінських рішень на підприємствах**

Види управлінських рішень та підходи до їх прийняття: програмовані або непрограмовані, інтуїтивні та раціональне управлінське рішення. Методи прийняття рішень: матричний метод, теорії ігор, дерево рішень, аналітично-систематизаційні методи, метод ділових ігор, груповий тощо. Фактори впливу на процес прийняття рішень. Організація виконання рішень, які спрямовані на формалізацію та розв'язання проблем. Процес

прийняття обґрунтованих управлінських рішень на засадах взаємоузгодження суспільних, колективних та індивідуальних інтересів.

### **Тема 9. Поняття керівництва та влади, теорія лідерства в менеджменті**

Поняття і форми влади. Рівні розумової праці керівника. Поняття «керівник» і «лідер». Класифікація форм влади. Сутність керівництва і лідерства. Влада, її форми та джерела. Основні форми влади: влада примусу, винагороди, законну, експертна, харизматична. Теорії лідерства: підхід з позиції особистих якостей; поведінковий підхід у теорії менеджменту; ситуаційний підхід в умовах спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності та мультикультурності й поваги до них.

### **Тема 10. Управління трудовим колективом**

Поняття колективу і його соціологічні ознаки. Стадії згуртування трудового колективу. Функції трудового колективу. Етапи становлення соціально зрілого трудового колективу. Формування соціально-психологічного клімату трудового колективу з метою ефективного ініціювання розробки нових проєктів, забезпечення ефективної мотивації людей, зростання рівня відповідальності та дотримання безпекової діяльності, виконання спільної мети та соціально-відповідальної діяльності.

### **Тема 11. Конфлікти в діяльності менеджера.**

Поняття конфлікту та його характерні риси. Причини виникнення конфліктів. Модель конфлікту як процесу. Методи управління конфліктною ситуацією за умови дотримання поваги до різноманітності та мультикультурності колективних та індивідуальних інтересів. Поняття компетентістного підходу в системі управління організацією з урахуванням оцінки і прогнозування економічних та соціальних явищ, системності у прийнятті обґрунтованих рішень.

### **Тема 12. Інформація та комунікація в менеджменті**

Підсистема інформаційного забезпечення менеджменту. Класифікація інформації. Використання інформації в основних функціях менеджменту. Раціоналізація, інтегрування й подальша автоматизація інформаційних потоків. Комп'ютерні системи інформаційного менеджменту. Організація аналізу синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків, вироблення рішень з урахуванням національних та міжнародних вимог. Інформаційна безпека об'єкта управління в середовищі міжнародного бізнесу.

### **Тема 13. Організація праці менеджера**

Поняття і завдання наукової організації праці. Зміст і напрямки наукової організації праці. Складові основи наукової організації праці. Режим праці та відпочинку. Розподіл і кооперація праці. Особливості наукової організації управлінської праці. Професійна орієнтація та професійний добір (відбір) працівників, які здатні реагувати на зміни в міжнародному бізнес-середовищі та адаптуватись до них на основі використання новітніх підходів до ведення міжнародного бізнесу. Організація керівної праці менеджера. Організація роботи з документами. Організація і проведення ділових зустрічей. Організація прийому відвідувачів. Планування особистої роботи менеджера. Нормування управлінської праці. Облік та аналіз робочого часу. Організація робочого місця менеджера.

### **Тема 14. Ділове спілкування в менеджменті**

Поняття документообігу на підприємстві. Складання номенклатури та формування справ. Приймання, розгляд і реєстрація документів. Робота з вихідними документами. Типові терміни виконання документів. Організація контролю за виконанням документів. Робота з листами, пропозиціями, заявами та скаргами громадян. Організація та проведення нарад і зборів. Технологія підготовки проведення нарад і зборів. Класифікація ділових нарад та методика їх раціонального проведення. Підготовка і проведення ділових бесід та переговорів. Керування потоком відвідувачів, техніка їх прийому. Основи взаємодії керівника й секретаря-референта. Перешкоди у спілкуванні. Рівні ділового спілкування. Правила конструктивної критики під час мовного спілкування.



## 4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

| Тема дисципліни                                                      | Обсяг у годинах |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |   |  |   |  |    |
|----------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|----|----|----|-----|-----------|--------------|----|----|----|-----|--------------|--------------|----|----|----|-----|-----------|--------------|----|----|----|-----|---|--|---|--|----|
|                                                                      | денна форма     |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | заочна форма |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |   |  |   |  |    |
|                                                                      | повна           |              |    |    |    |     | скорочена |              |    |    |    |     | повна        |              |    |    |    |     | скорочена |              |    |    |    |     |   |  |   |  |    |
|                                                                      | усього          | у тому числі |    |    |    |     | усього    | у тому числі |    |    |    |     | усього       | у тому числі |    |    |    |     | усього    | у тому числі |    |    |    |     |   |  |   |  |    |
|                                                                      |                 | Л            | СЗ | ПЗ | ЛЗ | СРС |           | Л            | СЗ | ПЗ | ЛЗ | СРС |              | Л            | СЗ | ПЗ | ЛЗ | СРС |           | Л            | СЗ | ПЗ | ЛЗ | СРС |   |  |   |  |    |
| Тема 1. Теоретичні основи менеджменту                                |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    | 12  |   |  |   |  | 12 |
| Тема 2. Організація як об'єкт управління                             |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    | 14  | 2 |  |   |  | 12 |
| Тема 3. Історія менеджменту і розвиток сучасних теорій               |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    | 14  |   |  |   |  | 12 |
| Тема 4. Планування як загальна функція менеджменту                   |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    | 14  | 2 |  |   |  | 12 |
| Тема 5. Організування як загальна функція менеджменту                |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    | 12  |   |  |   |  | 12 |
| Тема 6. Контролювання як загальна функція менеджменту                |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    | 14  |   |  | 2 |  | 12 |
| Тема 7. Мотивування як загальна функція менеджменту                  |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    | 12  |   |  |   |  | 12 |
| Тема 8. Процес прийняття управлінських рішень на підприємствах       |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    | 12  |   |  |   |  | 12 |
| Тема 9. Поняття керівництва та влади, теорія лідерства в менеджменті |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    | 14  |   |  | 2 |  | 12 |

| Тема дисципліни                                  | Обсяг у годинах |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |
|--------------------------------------------------|-----------------|--------------|----|----|----|-----|-----------|--------------|----|----|----|-----|--------------|--------------|----|----|----|-----|-----------|--------------|----|----|----|-----|
|                                                  | денна форма     |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | заочна форма |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |
|                                                  | повна           |              |    |    |    |     | скорочена |              |    |    |    |     | повна        |              |    |    |    |     | скорочена |              |    |    |    |     |
|                                                  | усього          | у тому числі |    |    |    |     | усього    | у тому числі |    |    |    |     | усього       | у тому числі |    |    |    |     | усього    | у тому числі |    |    |    |     |
|                                                  |                 | Л            | СЗ | ПЗ | ЛЗ | СРС |           | Л            | СЗ | ПЗ | ЛЗ | СРС |              | Л            | СЗ | ПЗ | ЛЗ | СРС |           | Л            | СЗ | ПЗ | ЛЗ | СРС |
| Тема 10. Управління трудовим колективом          |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     | 14        | 2            |    |    |    | 12  |
| Тема 11. Конфлікти в діяльності менеджера        |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     | 12        |              |    |    |    | 12  |
| Тема 12. Інформація та комунікація в менеджменті |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     | 14        |              |    | 2  |    | 12  |
| Тема 13. Організація праці менеджера             |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     | 12        |              |    |    |    | 12  |
| Тема 14. Ділове спілкування в менеджменті        |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     | 12        |              |    |    |    | 12  |
| <b>Усього годин / кредитів ECTS</b>              |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     | 180/6     | 6            |    |    | 6  | 168 |

#### 4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

| Форма навчання   | Вид навчальних занять       | Навчальні роки |       |           |       |           |       |           |       |
|------------------|-----------------------------|----------------|-------|-----------|-------|-----------|-------|-----------|-------|
|                  |                             | 2018/2019      |       | 2019/2020 |       | 2020/2021 |       | 2021/2022 |       |
|                  |                             | осінь          | весна | осінь     | весна | осінь     | весна | осінь     | весна |
| Денна повна      | Лекційні заняття            | 4              | 2     |           |       |           |       |           |       |
|                  | Семінарські заняття         |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Практичні заняття           | 2              | 4     |           |       |           |       |           |       |
|                  | Лабораторні заняття         |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Курсова робота              |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Самостійна робота студентів | 84             | 84    |           |       |           |       |           |       |
|                  | <b>Усього годин</b>         | 90             | 90    |           |       |           |       |           |       |
| Денна скорочена  | Лекційні заняття            |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Семінарські заняття         |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Практичні заняття           |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Лабораторні заняття         |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Курсова робота              |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Самостійна робота студентів |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | <b>Усього годин</b>         |                |       |           |       |           |       |           |       |
| Заочна повна     | Лекційні заняття            |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Семінарські заняття         |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Практичні заняття           |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Лабораторні заняття         |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Курсова робота              |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Самостійна робота студентів |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | <b>Усього годин</b>         |                |       |           |       |           |       |           |       |
| Заочна скорочена | Лекційні заняття            |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Семінарські заняття         |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Практичні заняття           |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Лабораторні заняття         |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Курсова робота              |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | Самостійна робота студентів |                |       |           |       |           |       |           |       |
|                  | <b>Усього годин</b>         |                |       |           |       |           |       |           |       |

## 5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

### 5.1. Теми лекційних занять

| Тема дисципліни                                                      | Тема лекції                                                  | Обсяг у годинах |           |              |           |
|----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|--------------|-----------|
|                                                                      |                                                              | денна форма     |           | заочна форма |           |
|                                                                      |                                                              | повна           | скорочена | повна        | скорочена |
| Тема 1. Теоретичні основи менеджменту                                | Теоретичні основи менеджменту                                |                 |           |              |           |
| Тема 2. Організація як об'єкт управління                             | Організація як об'єкт управління                             |                 |           |              | 2         |
| Тема 3. Історія менеджменту і розвиток сучасних теорій               | Історія менеджменту і розвиток сучасних теорій               |                 |           |              |           |
| Тема 4. Планування як загальна функція менеджменту                   | Поняття планування як загальної функції менеджменту          |                 |           |              | 2         |
| Тема 5. Організування як загальна функція менеджменту                | Організація взаємодії й повноважень                          |                 |           |              |           |
| Тема 6. Контролювання як загальна функція менеджменту                | Контролювання як загальна функція менеджменту                |                 |           |              |           |
| Тема 7. Мотивування як загальна функція менеджменту                  | Мотивування як загальна функція менеджменту                  |                 |           |              |           |
| Тема 8. Процес прийняття управлінських рішень на підприємствах       | Процес прийняття управлінських рішень на підприємствах       |                 |           |              |           |
| Тема 9. Поняття керівництва та влади, теорія лідерства в менеджменті | Поняття керівництва та влади, теорія лідерства в менеджменті |                 |           |              | 2         |
| Тема 10. Управління трудовим колективом                              | Управління трудовим колективом                               |                 |           |              |           |
| Тема 11. Конфлікти в діяльності менеджера                            | Конфлікти в діяльності менеджера                             |                 |           |              |           |
| Тема 12. Інформація та комунікація в менеджменті                     | Підсистема інформаційного забезпечення менеджменту           |                 |           |              |           |
| Тема 13. Організація праці менеджера                                 | Організація праці менеджера                                  |                 |           |              |           |
| Тема 14. Ділове спілкування в менеджменті                            | Поняття документообігу на підприємстві                       |                 |           |              |           |
| <b>Усього</b>                                                        |                                                              |                 |           |              | 6         |

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту:

<https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=1055#section-2>

Лекційний матеріал наведено у [1].

## 5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

## 5.3. Теми практичних занять

| Тема дисципліни                                                      | Тема практичного заняття                                                    | Обсяг у годинах |           |              |           |
|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|--------------|-----------|
|                                                                      |                                                                             | денна форма     |           | заочна форма |           |
|                                                                      |                                                                             | повна           | скорочена | повна        | скорочена |
| Тема 1. Теоретичні основи менеджменту                                | Обґрунтування змісту, предмета, об'єкта і методів управління                |                 |           |              |           |
| Тема 2. Організація як об'єкт управління                             | Визначення підприємства як відкритої системи                                |                 |           |              |           |
| Тема 3. Історія менеджменту і розвиток сучасних теорій               | Розробка логістичної концепції управління                                   |                 |           |              |           |
| Тема 4. Планування як загальна функція менеджменту                   | Формулювання місії та цілей організації                                     |                 |           |              |           |
| Тема 5. Організування як загальна функція менеджменту                | Оцінка співвідношення централізації та децентралізації управління           |                 |           |              |           |
| Тема 6. Контролювання як загальна функція менеджменту                | Здійснення контролю ефективності діяльності підприємства                    |                 |           |              | 2         |
| Тема 7. Мотивування як загальна функція менеджменту                  | Дослідження рівня мотивації персоналу підприємства                          |                 |           |              |           |
| Тема 8. Процес прийняття управлінських рішень на підприємствах       | Оцінка ефективності процесу прийняття управлінських рішень на підприємствах |                 |           |              |           |
| Тема 9. Поняття керівництва та влади, теорія лідерства в менеджменті | Аналіз форм влади в управлінні організацією                                 |                 |           |              | 2         |

| Тема дисципліни                                  | Тема практичного заняття                                                | Обсяг у годинах |           |              |           |
|--------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|--------------|-----------|
|                                                  |                                                                         | денна форма     |           | заочна форма |           |
|                                                  |                                                                         | повна           | скорочена | повна        | скорочена |
| Тема 10. Управління трудовим колективом          | Оцінка соціально-психологічного клімату трудового колективу             |                 |           |              |           |
| Тема 11. Конфлікти в діяльності менеджера        | Управління рівнем конфліктності в трудовому колективі                   |                 |           |              |           |
| Тема 12. Інформація та комунікація в менеджменті | Формування інформаційного забезпечення процесу управління в організації |                 |           |              | 2         |
| Тема 13. Організація праці менеджера             | Організація робочого місця менеджера                                    |                 |           |              |           |
| Тема 14. Ділове спілкування в менеджменті        | Формування системи документообігу на підприємстві                       |                 |           |              |           |
| <b>Усього</b>                                    |                                                                         |                 |           |              | <b>6</b>  |

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту:

<https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=1055#section-2>

Завдання до практичних занять наведено у [1].

#### **5.4. Теми лабораторних занять**

Не передбачено навчальним планом

## 6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Питання навчальної дисципліни, які пропонуються для самостійного вивчення:

1. Сутність поняття “менеджмент” і його відмінності від поняття “управління”.
2. Методи дослідження в системі менеджменту з урахуванням національних та міжнародних вимог.
3. Оцінка особистих якостей і ролей менеджера, який працює у міжнародній сфері.
4. Залежність організації від змін в міжнародному бізнес-середовищі та адаптація до них на засадах використання новітніх підходів щодо ведення міжнародного бізнесу.
5. Модель зовнішнього і внутрішнього середовища організації, яка орієнтована на дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері.
6. Сучасні теорії менеджменту з орієнтацією на вивчення закономірностей функціонування та розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України, міжнародних бізнес-операцій і міжнародної безпеки.
7. Оцінка та аналіз зовнішнього середовища, систематизація інформації про зовнішнє та внутрішнє середовище міжнародного бізнесу.
8. Подолання опору змінам шляхом навчання персоналу впродовж усього життя, дотримування принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнення професійного зростання, забезпечення толерантності та готовності до інноваційних змін.
9. Принципи формування міжнародних корпоративних структур управління: фінансово-промислові групи, транснаціональні корпорації.
10. Оцінка і контроль ефективності функціонування моделей економічного розвитку організації в середовищі міжнародного бізнесу.
11. Розробка ефективної системи мотивації та організації праці під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.
12. Впровадження в систему управління принципів самоаналізу, самоменеджменту, самовдосконалення, тайм-менеджменту, критичного оцінювання наслідків продукованих ідей.
13. Процес прийняття обґрунтованих управлінських рішень на основі взаємоузгодження суспільних, колективних та індивідуальних інтересів.
14. Ситуаційний підхід у теорії менеджменту в умовах спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня.
15. Формування соціально-психологічного клімату трудового колективу з метою ініціювання розробки нових проектів.
16. Забезпечення ефективної мотивації персоналу за умов зростання рівня відповідальності та дотримання безпекової та соціально-відповідальної діяльності.

17. Методи управління конфліктною ситуацією за умови дотримання поваги до різноманітності та мультикультурності колективних та індивідуальних інтересів.

18. Організація аналізу, синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків, вироблення рішень з урахуванням національних та міжнародних вимог.

19. Професійна орієнтація та професійний добір (відбір) працівників, які здатні реагувати на зміни в міжнародному бізнес-середовищі та адаптуватись до них на основі використання новітніх підходів до ведення міжнародного бізнесу.

20. Рівні ділового спілкування та правила конструктивної критики під час мовного спілкування.

Можливі форми самостійної роботи студентів:

- робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел (навчальних видань, періодичної та наукової літератури, довідників, відеоматеріалів тощо) при підготовці до практичних занять та виконанні індивідуальних завдань відповідно до робочої програми; вивчення нормативно-законодавчої та правової бази; опрацювання Інтернет-ресурсів за певною проблематикою навчальної дисципліни,
- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання тестів відповідно до теми практичного заняття; самостійне розв'язання типових задач, ситуаційних вправ; підготовка до поточного та підсумкового контролю).

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.



## 7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

## 8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

### 8.1. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

| Навчальні роки | Поточний контроль<br>(максимум 60 балів, мінімум 36) |                        |        |        |        |        |        |        |        |        |         |         |         |         |         | Підсумковий контроль | Сума |
|----------------|------------------------------------------------------|------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|---------|---------|---------|---------|---------|----------------------|------|
|                | усього                                               | у тому числі за темами |        |        |        |        |        |        |        |        |         |         |         |         |         |                      |      |
|                |                                                      | Тема 1                 | Тема 2 | Тема 3 | Тема 4 | Тема 5 | Тема 6 | Тема 7 | Тема 8 | Тема 9 | Тема 10 | Тема 11 | Тема 12 | Тема 13 | Тема 14 |                      |      |
| 2019/2020      | 60                                                   | 4                      | 4      | 4      | 4      | 4      | 4      | 4      | 4      | 4      | 4       | 4       | 4       | 6       | 6       | 40                   | 100  |

## 9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

### Поточний контроль:

- для студентів заочної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, тестування, оцінювання відвідування аудиторних занять, виконання аудиторної роботи.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни «Менеджмент» і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів.

### Підсумковий контроль:

- для студентів заочної форми навчання: екзамен письмовий.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

## **10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**

### **10.1. Основні джерела інформації**

1. Муромець Н. Є. Менеджмент : навчальний посібник / Н. Є. Муромець, Ю. В. Мирошніченко, Д. О. Корсаков ; за ред. Н. Є. Муромець. – Харків : ФОП Мезина В. В., 2017. – 324 с.

2. Міжнародний менеджмент : підручник / [М. П. Бутко, І. М. Бутко, М. Ю. Дітковська та ін.] ; за заг. ред. М. П. Бутка. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – 412 с.

3. Муромець Н. Є. Менеджмент : методичні вказівки до виконання самостійної роботи / Н. Є. Муромець, І. Г. Савченко. – Харків : ХТЕІ КНТЕУ, 2017. – 75 с.

### **10.2. Додаткові джерела інформації**

4. Міжнародний менеджмент : навч. посіб. / [І. О. Піддубний, І. Е. Астахова, Л. М. Бондаренко та ін.] ; Харків. нац. екон. ун-т. – 2-ге вид., стер. – Харків : ІНЖЕК, 2013. – 252 с.

5. Бай С. І. Менеджмент організації [Електронний ресурс]: електронний підручник / С. І. Бай. – Київ : КНТЕУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск. (CD-R). – Назва з етикетки диску.

6. Мазараки А. А. Менеджмент [Електронний ресурс] : електронний підручник / А. А. Мазаракі. – Київ : КНТЕУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск. (CD-R). – Назва з етикетки диску.

7. Менеджмент Дайджест [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/methodology.php>. – Станом на 05.08.2019. – Назва з екрана.

8. Маркетинг і менеджмент інновацій : Науковий журнал [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>. – Станом на 05.08.2019. – Назва з екрана.

9. Бітрікс 24 [Електронний ресурс] : [сервісний сайт для управління бізнесом]. – Режим доступу: <https://www.bitrix24.ua>. – Станом на 03.08.2019. – Назва з екрана.